ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci **žalobce G. X,** zastoupeného Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem I. P. Pavlova 3, Praha 2, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 4. 2004, č. j. OAM-4570/VL-19-HA08-2002, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 Az 33/2004, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2004, č. j. 9 Az 33/2004 - 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí nebyl žalobci (dále též „stěžovatel“) udělen azyl v České republice z důvodů nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); současně bylo žalovaným rozhodnuto podle § 28 zákona o azylu, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. V odůvodnění žalovaný uvedl, že v průběhu řízení o udělení azylu žalobce sdělil, že zemi původu opustil z důvodu obavy z jednání úředníků místního úřadu pro plánované rodičovství. Žalovaný uvedl, že žalobce ve svých výpovědích týkajících se obavy z trestu za druhé narozené dítě zaměňoval tři instituce, a to vládu, odbor policie a úřad pro plánované rodičovství, avšak u žádné z nich neuvedl, že by jemu nebo jeho manželce byla uložena nějaká pokuta. Žalovaný uvedl, že výpověď

žalobce byla účelová, neboť pokud by jeho vazba k dětem byla silná, nezanechal by je v péči jejich babičky již tři roky před opuštěním země původu. Žalovaný uvedl, že rodiče „neplánovaných“ dětí mohou dostat pokutu ve výši 60-100% ročního příjmu rodiny. Žalovaný uvedl, že žalobce neprokázal odůvodněnou obavu z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu; v řízení o udělení azylu bylo nakonec zjištěno, že pokutu za narození druhého dítěte uhradil otec žalobcovy manželky a nátlaková opatření typu nucených potratů nebo sterilizací se podle sdělení žalovaného již v zemi původu žalobce neuplatňují. Žalovaný vyslovil přesvědčení o účelovém zahájení azylového řízení ze strany žalobce, a to z důvodu legalizace pobytu v České republice, kam přijel bez osobních dokladů a platného povolení k pobytu. Žalobce podle žalovaného nesplnil ani podmínky pro udělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu. Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu s tím, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by byly důvodem hodným zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu a po zhodnocení situace a poměrů v zemi původu žalobce se žalovaný rozhodl humanitární azyl neudělit. K rozhodnutí o neexistenci překážky vycestování žalovaný uvedl, že na základě zpráv ze země původu žalobce nebylo shledáno, že by život žalobce byl v případě jeho návratu do země původu ohrožen pro jeho rasu, národnost, náboženství, příslušnost k určité sociální skupině či zastávání politických názorů. Po návratu do země původu nehrozí občanům Čínské lidové republiky, kteří v jiné zemi žádali o udělení azylu, žádný trest; postihu nejsou vystaveni ani občané Čínské lidové republiky, kteří opustili vlast z rodinných nebo ekonomických důvodů. V zemi původu žalobce neprobíhá ani žádný válečný konflikt a není žádáno ani vydání žalobce pro trestný čin, za který je stanoven trest smrti. Proto žalovaný rozhodl, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2004, č. j. 9 Az 33/2004 - 26, byla zamítnuta žaloba proti tomuto rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku soud konstatoval, že z podkladů žalovaného je zřejmé, že jeho závěry vycházely z tvrzení žalobce a jeho manželky o problémech, které je vedly k opuštění vlasti, tedy z důvodu politiky plánovaného rodičovství. Tyto důvody žalovaný hodnotil v souvislosti se zprávami o zemi původu žalobce; dospěl k závěru, že tvrzení žalobce a jeho manželky se liší. Soud uvedl, že pokud žalobce a jeho manželka opustili zemi původu asi dva roky po konfliktu se státními orgány, nelze jejich odjezd z vlasti interpretovat jako útěk před pronásledováním. Žalobce sice neuvedl, že jim po narození druhého dítěte byla uložena pokuta, nicméně i on zemi původu opustil v roce 2002, tedy téměř tři roky po narození druhého dítěte. Žalobce rovněž uvedl, že od roku 2001 žili odděleně od dětí, které zůstaly v péči matky žalobce. Žalobce neuvedl konkrétní skutečnost svědčící o tom, že by on nebo jeho manželka byli pronásledování za porušení podmínky mít pouze jedno dítě. U žalobce nebyly zjištěny odůvodněné obavy z pronásledování, které by mohly vést až k uvěznění. V případě narození třetího dítěte by mohla být rodičům dítěte uložena sankce v podobě sociálního poplatku. Zákon o obyvatelstvu a plánovaném rodičovství navíc podle soudu dopadá na všechny obyvatele Číny jako celek; v důsledku aplikace uvedených zákonných opatření tedy nedochází k diskriminaci pro příslušnost k určité sociální skupině.

K námitce žalobce, že jeho osobní situace zakládá důvod pro udělení humanitárního azylu, soud uvedl, že ohledně udělení humanitárního azylu je plně na žalovaném, nakolik posoudí tvrzené okolnosti jako důvod hodný zvláštního zřetele; rozhodování o udělení humanitárního azylu se děje v rámci volné úvahy správního orgánu; tím se vymyká přezkumné činnosti soudu, jemuž přísluší pouze přezkoumat, zda správní uvážení nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, je v souladu s pravidly logického uvažování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny procesně správným způsobem. Soud shledal správní uvážení žalovaného ohledně neudělení humanitárního azylu přezkoumatelným a ztotožnil se s tím, že důvod hodný zvláštního zřetele není dán, pokud náklady žalobce na vycestování ze země původu překročily náklady stanovené v zemi původu za překročení

mezí porodnosti. Soud shledal, že správní uvážení nevybočilo z mezí stanovených zákonem. Soud se ztotožnil i s rozhodnutím o neexistenci překážky vycestování, neboť sankce za narození druhého dítěte žalobci nehrozí, jelikož pokutu uhradil otec žalobcovy manželky, a po jejím zaplacení již rodina neměla žádné problémy. Obava žalobce z uložení sankce v případě narození třetího dítěte je pouze hypotetická, neboť není postaveno najisto, že by tato skutečnost vůbec nastala. Soud navíc nepovažuje za věrohodné tvrzení o tom, že žalobce touží mít třetí dítě, jelikož vycestoval do České republiky a své dvě děti zanechal v zemi původu. Ani v případě uložení sankcí za narození třetího dítěte by tuto skutečnost nebylo možné označit za ponižující zacházení, ani obavy z možného postupu státních orgánů neznamenají v tomto případě existenci překážky vycestování; soud neshledal ani to, že by byly dány další zákonem předpokládané překážky vycestování. Ze všech uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včas podané kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že Městský soud v Praze se nezabýval tím, zda žalovaný vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, neboť žalovaný řádně nezkoumal, zda jsou u žalobce dány podmínky pro udělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že by za bezpečnou zemi původu mohla být označena země, v níž se nedodržují základní lidská práva ze strany veřejné moci. Pokud tedy rodina stěžovatele zaplatila pokutu za narození druhého dítěte, aby se vyhnula přísnějším sankcím, má to být znakem dobré ekonomické situace žalobce. Stěžovatel uvádí, že podstatou problému je diskriminační politika vlády Čínské lidové republiky, a celkový neuspokojivý stav dodržování lidských práv v této zemi, která nutí obyvatelstvo opouštět zemi původu v odůvodněném strachu před sankcemi plynoucími z nedodržování diskriminačních opatření. Ke svěření dětí do péče babičky stěžovatel uvedl, že tak učinil z důvodu většího bezpečí dětí a také proto, že on i jeho žena byli zaměstnaní. Hrozba nuceného potratu nebo sterilizace je podle stěžovatele dostatečně ponižujícím trestem ve smyslu, jak jej definoval Evropský soud pro lidská práva v rozsudku Costello-Roberts. Stěžovatel dále poukázal na to, že se soud nevypořádal s tím, zda správní uvážení ohledně neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu nepřekročilo meze zákona a zda je žalovaný nevyložil příliš úzce. Udělení humanitárního azylu je třeba posoudit individuálně u každého žadatele o azyl. Městský soud v Praze podle stěžovatele tuto otázku dostatečně nepřezkoumal; pro posouzení situace v zemi původu žalobce mohly být použity jiné podklady (např. zprávy Amnesty International), které mohly přispět ke spolehlivému zjištění stavu věci. Zprávy, z nichž žalovaný vycházel, jsou minimálně dva roky staré a popisují časově vzdálenou situaci. Stěžovatel dále vytýká soudu to, že uvažování žalovaného ohledně humanitárního azylu posoudil jako logické, ačkoliv byly z tvrzených skutečností vyvozeny zmatečné závěry, Žalovaný zaměnil humanitární důvody s ekonomickou situací stěžovatele, jež však není humanitárním důvodem v pravém slova smyslu, a je možné k ní přihlédnout jako k důvodu doplňujícímu humanitární důvody. Městský soud v Praze pak bez bližšího odůvodnění zopakoval závěry žalovaného; stěžovatel namítá rovněž porušení § 3 odst. 4 a § 46 spr. ř. v řízení o udělení azylu. Stěžovatel uvádí, že v řízení o udělení azylu vyjádřil konkrétní obavu z následků návratu do vlasti, kde by se ocitl v neřešitelné situaci, neboť v případě narození dalšího dítěte by rodinu stihly ponižující sankce. Tato skutečnost zakládá podle stěžovatele důvod pro udělení azylu podle § 12 i § 14 zákona o azylu. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhuje zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2004, č. j. 9 Az 33/2004 - 26, a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně stěžovatel požádal soud o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost jejího podání a ke stěžovatelem tvrzeným skutečnostem uvedl, že situaci v zemi původu sice stěžovatel může považovat za diskriminující, avšak jedná se o politiku dopadající na všechny občany Čínské lidové republiky bez ohledu na rasu, náboženství, národnost, příslušnost k určité sociální skupině či politické přesvědčení. Takovou politiku státu nelze považovat

za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žalovaný zopakoval, že po posouzení osobní situace stěžovatele dospěl k závěru, že u stěžovatele nejsou dány ani důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí soudu prvního stupně byla vydána v souladu se zákonem a proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající ustanovením § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Prvním důvodem podané kasační stížnosti je důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní názor, který je však nesprávně vyložen. Nejvyšší správní soud taková pochybení v napadeném rozhodnutí Městského soudu v Praze neshledal. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že splnil podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu a že žalovaný a Městský soud v Praze dospěly k nesprávnému závěru ohledně toho, že žalobce nesplnil podmínky pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud se však plně ztotožnil s názorem žalovaného a soudu prvního stupně, že regulace porodnosti v Čínské lidové republice je jevem dopadajícím na všechny občany tohoto státu, nemá tedy diskriminační charakter a proto nebylo možné dospět k závěru, že by se jednalo o pronásledování žalobce z některého z důvodů předpokládaných ustanovením § 12 zákona o azylu, tedy z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Žalovaný i soud prvního stupně se řádně vypořádaly i se skutečností, že stěžovatel nepociťuje ani odůvodněný strach z pronásledování podle citovaného ustanovení, neboť pokuta za narození druhého dítěte byla rodinou žalobce uhrazena dříve, než opustil zemi původu, žádné další sankce mu nehrozily, a tvrzené plánované narození třetího dítěte je i podle názoru Nejvyššího správního soudu natolik hypotetické, že na základě něj nebylo možné dospět k naplnění důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem žalovaného i soudu v tom, že žádost žalobce o udělení azylu se jeví jako účelová, jestliže žalobce zanechal své dvě děti v zemi původu a vycestoval na území České republiky požádat o udělení azylu. K námitce nedostatečného zdůvodnění rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu Nejvyšší správní soud konstatuje, že se s touto žalobní námitkou Městský soud v Praze řádně vypořádal, a Nejvyšší správní soud odkazuje na podrobné odůvodnění této žalobní námitky, s nímž se plně ztotožnil. K žalobcově obavě z návrtu do vlasti z důvodu problémů v případě potenciálního narození třetího dítěte Nejvyšší správní soud konstatuje, že skutečnost, ohledně níž není zcela jisté, že nastane, nelze považovat za důvod pro vyslovení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu; navíc se žalovaný i soud prvního stupně přesvědčivě vypořádaly i s tím, že zmíněná regulace porodnosti v zemi původu žalobce není sama o sobě důvodem pro přiznání překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán.

Kasační stížnost byla dále podána z důvodu vymezeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci

rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Pod tento důvod kasační stížnosti lze podřadit žalobcovo tvrzení, že pro posouzení situace v zemi původu žalobce měly být použity i jiné podklady, např. zprávy organizace Amnesty International, nebo jiné aktuálnější informace. K této námitce však Nejvyšší správní soud nemohl s ohledem na ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout, neboť nebyla stěžovatelem uplatněna v žalobním řízení a podle citovaného ustanovení Nejvyšší správní soud nemůže přihlížet ke skutečnostem uplatněným po vydání kasační stížností napadeného rozhodnutí. K námitce stěžovatele týkající se porušení ustanovení § 3 odst. 4 a § 46 spr. ř., tedy k námitce, že rozhodnutí žalovaného nevycházelo ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že ji neshledal důvodnou, neboť žalobci byla dána možnost podat úplnou a pravdivou výpověď o důvodech, které jej vedly k opuštění domovské země; v tom především spočívá řádné zjištění skutkového stavu věci v azylovém řízení. S touto skutečností se přesvědčivým způsobem vypořádal Městský soud v Praze, který uvedl, že z výpovědi žalobce nevyplynuly žádné skutečnosti, kterými by se žalovaný nezabýval a žalobce neuvedl žádné jiné důkazy, jejichž provedení by mělo přispět k úplnému zjištění stavu věci; v podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na přesvědčivé odůvodnění rozsudku Městského soudu v Praze, s nímž se zdejší soud ztotožnil. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že důvod kasační stížnosti uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. není dán.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. května 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu